פסק דין 86095 **בבית הדין בירושלים**

ה' באלול תשפ"ו

18 באוג' 2026

תיק 86095

<u>פסק דין</u>

בעניין שבין	**לבין**
שוכרת רכב	**חברת השכרת רכבים**
- התובעת	**- הנתבעת**

א. רקע וטענות הצדדים

1. סמכות בית הדין ורקע מוסכם

התובעת שכרה רכב מהנתבעת, שהיא חברת השכרת רכבים. משנבדק הרכב לאחר שהוחזר, נמצאו בו נזקים, והנתבעת השתמשה בהרשאה לכרטיס האשראי של התובעת, כדי לגבות תשלום על נזקים אלו. פסק הדין עוסק במחלוקת שבין הצדדים, האם הנתבעת גבתה את הסכומים הללו כדין, כפי שיבואר להלן.

בשלב זה נקדים הערה על סמכות בית הדין:

(א) שני הצדדים חתמו על הסכם הבוררות של בית הדין. הנתבעת הוסיפה את חותמת החברה להסכם, ואף ציינה בכתב יד "זה התנאי – רק בארץ חמדה גזית ולא בית דין אחר".

(ב) התקיים דיון אחד, כאשר התובעת נכחה באולם בית הדין, ונציג הנתבעת השתתף בהיוועדות חזותית באמצעות תוכנת זום. הצדדים קיבלו את פרוטוקול הדיון, והנתבעת ביקשה הארכות זמן כדי לבצע את ההחלטות. לדבריה, הארכת הזמן נדרשה משום שנציג הנתבעת גויס לשירות מילואים.

(ג) לאחר כחודש וחצי ממועד הדיון, שלח נציג הנתבעת את ההודעות הבאות למזכירות בית הדין: "**מעדכן שלא נחתם על הסכם מחייב ולכן הפסק דין שלכם לא תקף**"; "**היא מוזמנת לפנות לערכאות שיפוטיות בהתאם לסדרי הדין במדינת ישראל. וזה בית המשפט בלבד**".

(ד) איננו מקבלים את עמדת הנתבעת. משעה שנחתם הסכם בוררות – הוא מחייב את שני הצדדים. הבורר קונה סמכויות להכריע במחלוקת שבין הצדדים, ואף צד אינו יכול לחזור בו מהסכמתו להליך הבוררות באופן חד-צדדי. אדרבה, אילו לאחר חתימת הסכם הבוררות היתה התובעת מחליטה שהיא מעדיפה

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780
Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

לתבוע בבית המשפט, יכולה היתה הנתבעת לעכב את הגשת התביעה, ולדרוש שבית המשפט לא ידון בתביעה (סעיף 5(א) לחוק הבוררות).

(ה) ואכן, לאחר שנשלח עותק מהסכם הבוררות לנציג הנתבעת, חזרה הנתבעת לשתף פעולה עם בית הדין.

(ו) **לסיכום, לאור חתימת הצדדים על הסכם הבוררות, בית הדין קנה סמכות לדון מחלוקת ולהכריע בה.**

ומכאן לפרטי הסכסוך:

התובעת שכרה מן הנתבעת רכב, וחתמה על הסכם שכירות (**להלן: "ההסכם"**). בתום תקופת השכירות החזירה התובעת את הרכב בשעות הלילה לחניון שבו מחזיקה הנתבעת את רכבי ההשכרה, בהתאם להנחיות שנמסרו לה.

למחרת התברר כי ברכב קיימים נזקים בחלקו הקדמי ובחלקו האחורי. הנתבעת ייחסה את הנזקים לתקופה שבה היה הרכב ברשות התובעת, וחייבה את כרטיס האשראי שלה בסך של 8,000 ₪. החיוב בסך זה נעשה על בסיס דו"ח שמאי מטעם הנתבעת, אשר קבע כי סך הנזקים לרכב עולים על הסכום הנ"ל.

2. טענות התובעת

התובעת טענה כי:

(א) לא הייתה מעורבת בתאונה וכי לא הבחינה שנגרם לרכב נזק בתקופת השכירות.

(ב) עוד טענה כי חלק מן הפגמים שנכללו בחוות דעת השמאי היו קיימים ברכב עוד קודם להשכרה.

(ג) לבסוף, התובעת טענה כי הסכום שנגבה ממנה חורג מן הסכום שהנתבעת הייתה רשאית לגבות לפי ההסכם, שהרי ההסכם קובע כי תקרת הנזק שהנתבעת רשאית לגבות עומד ע"ס 4000 ₪ + מע"מ: **"6. שים לב! במקרה בו ייגרם נזק לרכב... כתוצאה מתאונה ו/או כתוצאה מכל מקרה אחר, יישא השוכר בעלות התיקון נזק בפועל, וזאת עד לסכום של 4000 ₪ + מע"מ כחוק"**. יתר על כן, בסעיף אחר ההסכם קובע כי ההשתתפות העצמית נקבעת לפי קבוצת הרכב, ולכן ההשתתפות העצמית במקרה שלה מוגבלת ל-2,000 ₪ + מע"מ: **"קבוצת המחיר אליה משתייך הרכב, לעניין השתתפות העצמית (על זה יש להוסיף מע"מ כחוק) רכב מקבוצה 3-1 השתתפות עצמית על סך 2000 ₪..."**.

אף שבאחד הסעיפים הוגדר כי: **"8. היה והשוכר הינו נהג חדש/צעיר, (נהג מתחת לגיל 21 או נהג בין 21 עד 24 בעל וותק של פחות משנתיים רישיון נהיגה,) יישא השוכר בעלות התיקון נזק בפועל, וזאת עד לסך של 8000 ₪ + מע"מ כחוק..."**, והתובעת הנה נהגת חדשה לפי החוק, טענה התובעת שהיא שייכת לסעיף 6 להסכם ולא לסעיף 8. משום שסעיף 8 הוגבל לנהגים עד גיל 24, והיא מבוגרת יותר.

(ד) לפיכך, התובעת ביקשה להשיב לה את מלוא הסכום שנגבה, וכן לחייב את הנתבעת בהוצאות ובפיצוי.

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

3. טענות הנתבעת

הנתבעת טענה כי:

(א) הנזקים נגרמו בתקופה שבה היה הרכב באחריות התובעת.

(ב) התובעת הנה נהגת חדשה על פי חוק, ולכן תקרת החיוב הרלוונטית כלפיה הוגדרה בסעיף 8, ולא בסעיף 6 של ההסכם. יתר על כן, קיימים שני מוקדי נזק נפרדים – בחלקו הקדמי ובחלקו האחורי של הרכב – ועל כן רשאית הייתה לגבות השתתפות עצמית בגין כל אחד מהם, כפי שנכתב בסעיף 18 להסכם: "**נמסר לו כי במקרה של פגיעה בשני מוקדי נזק לרבות נזקי צד ג', תחול על השוכר השתתפות עצמית על כל מוקד נזק בנפרד**". התובעת לא שילמה תוספת כיסוי ביטוחי, ולכן תקרת ההשתתפות העצמית שלה היא כמוזכר לעיל, ואינה מופחתת.

(ג) הנתבעת הסתמכה על חוות דעת שמאי, שבה הוערך הנזק בסכום העולה על הסכום שנגבה בפועל.

(ד) במהלך הדיון הודה נציג הנתבעת כי מספר פריטים שנכללו בחוות דעת השמאי, ובכללם פנס הערפל ופס הניקל, היו פגומים עוד קודם להשכרה, וכי לא היה מקום לחייב את התובעת בגינם.

(ה) עוד התברר כי חוות הדעת כוללת, בין היתר, עלויות של החלפת חלקים, שעה שלא הוצגה בפנינו ראיה שהחלפתם אכן נדרשה או בוצעה. הנתבעת טענה כי הרכב תוקן בפועל במוסך, ושהיא קיבלה קבלות על התשלומים שבוצעו.

(ו) ביקשנו כי הנתבעת תציג את הקבלות הללו, המעידות על עלות התיקון בפועל. הקבלות לא הוגשו, והנתבעת השיבה בתגובות מתחמקות – שהמוסך שבו טופל הרכב נסגר ואינו יכול לתת אישור על הטיפול ועל התשלום; שהקבלות על הטיפול אינם ברשותה, כי הן נמסרו להנהלת החשבונות; שהנהלת החשבונות אינה מוצאת את הקבלות על הטיפול.

(ז) לאחר מכן ניתנו לנתבעת הזדמנויות נוספות להציג ראיה לכך שהרכב אכן תוקן – ולבסוף הוגשו צילומים של הרכב כשהוא מתוקן. למשמעות הדברים נידרש בהרחבה להלן.

ב. נושאים לדיון

- מי מן הצדדים מוחזק בכספים שבמחלוקת, ומהי משמעות המוחזקות לעניין נטל הראיה
- פרשנות הסכם השכירות ובפרט בהגדרת "נהג חדש" או "נהג צעיר" ובתקרת ההשתתפות העצמית
- מצב הרכב קודם להשכרה והיקף הנזק שנוסף בתקופת ההשכרה
- האם אותו נזק נגרם קודם להחזרת הרכב או לאחריה
- ככל שהתובעת אחראית לנזק, מהו הסכום שאותו הייתה הנתבעת רשאית לגבות

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

ג. המוחזקות ונטל הראיה

הכלל היסודי הוא "המוציא מחבירו עליו הראיה". כאשר ממון נמצא בידי אחד מבעלי הדין, והצד האחר מבקש להוציאו ממנו, נטל ההוכחה מוטל ככלל על המבקש לשנות את מצב ההחזקה הקיים. הרא"ש (שו"ת כלל קז אות א) כתב בהקשר של מטלטלין כי "כל הנמצא ביד אדם אנו מחזיקין אותו בחזקת שלו עד שיתברר בעדים שלא היה שלו". אין פירוש הדבר שהמחזיק נאמן בכל טענה שיטען או שאין מקום לבחון כיצד הגיע הממון לידו; משמעות החזקה היא שבמקום שבו נותר ספק ממוני, יש משקל לכך שהממון כבר נמצא בידו.

על פניו, היה מקום לדון בשאלת המוחזקות במקרה שבו נמסרו לחברת ההשכרה פרטי אשראי, תפיסת מסגרת אשראי, והרשאה להשתמש באלו במקרה של נזק לרכב המושכר. האם כאשר שוכר רכב מוסר למשכיר פרטי כרטיס אשראי ומרשה לו לגבות באמצעותם חיובים הנובעים מן ההסכם, האם עצם כוח הגבייה הופך את המשכיר למוחזק אף קודם שבוצעה הגבייה?

אולם, אין הכרח להזדקק לשאלה הנ"ל במקרה שלפנינו. משום שסכום של 8,000 ש"ח כבר נגבה מחשבונה של התובעת ונמצא בידי הנתבעת. ממילא, בשלב שבו הוגשה התביעה שלפנינו, התובעת היא המבקשת להשיב ממון שכבר מצוי בידי הנתבעת. אמנם מדובר כאן בתפיסה בעדים, שהרי ידוע שהכספים נלקחו מחשבון התובעת. אך כבר פסק השו"ע (חו"מ סי' מ"ב סע' ח'): **"בכל הני דאמרינן לעיל שיד בעל השטר על התחתונה, אי תפס מטלטלים, לא מפקינן מיניה"**, וביארו האחרונים שהיינו אפילו תפיסה בעדים ואף שלא ברשות (ש"ך ס"ק ט"ו, נתיבות המשפט חידושים ס"ק י"ז ואורים ס"ק כ"ג).

יש להדגיש כבר כאן כי אין בכוחה של המוחזקות להפוך את מלוא הסכום שנגבה לסכום שהוכח כי הנתבעת זכאית לו. מקום שבו הנתבעת עצמה מודה שחלק מן החיוב נעשה עבור נזקים שלא גרמה התובעת, או מקום שבו הראיות מלמדות שסכום מסוים לא הגיע לה לפי ההסכם, אין המוחזקות יכולה להכשיר גבייה שאין לה בסיס. המוחזקות מכריעה ספק; היא אינה יוצרת חיוב שאינו קיים.

לסיכום, הנתבעת היא המוחזקת עד גובה הסכום אותו היא גבתה, 8,000 ₪.

ד. שיעור ההשתתפות העצמית שנקבע בהסכם

בין הצדדים נפלה מחלוקת באשר לתקרת ההשתתפות העצמית המוגדרת בהסכם. התובעת טענה כי תקרת ההשתתפות נקבעת לפי הקבוצה אליה משתייך הרכב, ובמקרה של רכב מסוג מאזדה 2 שהתובעת שכרה, המשתייך לקבוצה 1 – ההשתתפות העצמית מוגבלת ל-2000 ₪. כפי שכתוב בסעיף 15 בהסכם.

הנתבעת טענה כי סעיף 15 בהסכם עוסק במקרה של שוכר רכב אשר שילם תוספת תשלום עבור ביטוח. היות שהתובעת לא שילמה תוספת כזו, עליה לשלם את הסכום הקבוע המוגדר בסעיפים 7-8 להסכם, שאינו תלוי בקבוצת הרכב.

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

לאחר עיון בהסכם, אנו מקבלים את עמדת הנתבעת. שיש לחלק בין מקרה בו שולמה תוספת ביטוחית, למקרה שלא שולמה, כדלהלן:

1. אם לא שולמה תוספת ביטוח בכלל – יש תשלום של 4,000 ₪; במקרה של נהג חדש/צעיר התשלום 8,000 ₪.
2. נהג רגיל שעשה ביטוח – אז הוא פועל לפי סעיף 7: משלם מראש 49 ש"ח ליום, וחלילה במקרה של תאונה הוא ישלם השתתפות עצמית, כפי שמוגדר בסעיפים 12+15, בסכום שנקבע לפי קבוצת הרכב.
3. נהג חדש/צעיר שעשה הקטנה, כאמור בסיפא של סעיף 8, משלם 89 ש"ח ליום, ואז חלילה במקרה של תאונה משלם עד 4,000 ₪, כמו נהג רגיל שלא שילם תוספת ביטוחית.
4. נהג חדש/צעיר שרכש ביטוח, לפי סעיף 9, משלם 189 ש"ח ליום, ואז חלילה במקרה של תאונה ישלם השתתפות עצמית כפי שמוגדר בסעיפים 12+15, בסכום שנקבע לפי קבוצת הרכב.

התובעת לא שילמה שום תשלום נוסף, ולכן עליה לשם 4,000 אם היא לא 'נהג חדש', ו-8,000 אם היא כן 'נהג חדש'. ואין לזה שום קשר לקבוצה שאליה משתייך הרכב.

בנוסף, בין הצדדים התעוררה מחלוקת באשר לפרשנות ההגדרות "נהג חדש" ו"נהג צעיר" שבהסכם השכירות.

בהסכם נכתב:

> **"8. היה והשוכר הינו נהג חדש/צעיר, (נהג מתחת לגיל 21 או נהג בין 21 עד 24 בעל וותק של פחות משנתיים רישיון נהיגה,) יישא השוכר בעלות התיקון נזק בפועל, וזאת עד לסך של 8000 ₪ + מע"מ כחוק..."**

יש מקום לשתי דרכי קריאה של הסעיף. לפי דרך אחת, המגבלה הנוגעת לגיל ולוותק הנהיגה היא הגדרה המתייחסת גם ל"נהג חדש" וגם ל"נהג צעיר", ושוכרת שאינה בטווח הגילים שנקבע אינה נכללת בה גם אם ותק הנהיגה שלה קצר. אף שההגדרה החוקית של "נהג חדש" איננה תלויה בגילו של הנהג, "כל תנאי שבממון קיים", וההסכמה הייחודית שבין הצדדים מחייבת אותם, וממילא מחריגה את התובעת מסעיף 8, למרות שמבחינת החוק היא נחשבת "נהג חדש". לפי דרך אחרת, ההסכם מבחין בין "נהג צעיר", שהגדרתו תלויה בגיל, לבין "נהג חדש", שהגדרתו תלויה בוותק הנהיגה.

אף כי הצדדים ייחסו לשאלה זו משמעות רבה, אין צורך שנכריע בה.

הטעם לכך הוא שהסכם השכירות קובע כי תקרת ההשתתפות העצמית חלה ביחס לכל מוקד נזק בנפרד. במקרה שלפנינו נמצאו שני מוקדי נזק נפרדים: פגיעה בחלקו הקדמי של הרכב ופגיעה בחלקו האחורי. גם בדו"ח השמאי נקבע כי מדובר בשני מוקדי נזק.

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780
Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

על פי ההסכם, גם לפי הפרשנות המקלה עם התובעת, הייתה תקרת ההשתתפות העצמית בסך 4,000 ₪ לכל מוקד נזק. ממילא, כאשר מדובר בשני מוקדים, תקרת האחריות החוזית מגיעה ל-8,000 ₪.

מכאן שעצם העובדה שהנתבעת גבתה 8,000 ₪ אינה כשלעצמה הפרה של תקרת ההשתתפות העצמית הקבועה בהסכם. המחלוקת האמיתית איננה אפוא אם הנתבעת הייתה רשאית, מבחינת התקרה החוזית, להגיע לסכום זה, אלא האם היו נזקים המזכים אותה בפועל בסכום זה.

ה. מצב הרכב לפני ההשכרה והנזק שנוסף לו

במהלך הדיון ואחריו עיינו בתמונות שהוגשו לנו ושצולמו קודם להשכרה, והשווינו אותן לתמונות שצולמו לאחר החזרת הרכב.

אין מחלוקת כי הרכב לא היה חדש וכי היו בו פגמים עוד קודם להשכרה. בין היתר, נציג הנתבעת הודה שפנס הערפל ופס הניקל היו פגומים קודם לכן. גם בתמונות ניתן להבחין במספר ליקויים נוספים.

עם זאת, לאחר השוואת התמונות אנו קובעים כי מצב הרכב לאחר ההשכרה אינו זהה למצבו לפניה. בפרט, בתמונות שלאחר ההשכרה ניתן לראות נזק נוסף ומשמעותי לצבע בשני הפגושים – הקדמי והאחורי – שאינו מופיע באותו אופן בתמונות שצולמו קודם למסירת הרכב.

אנו קובעים אפוא כי מעבר לפגמים הקודמים שהיו קיימים ברכב, נוספו בתקופת הזמן שבין מסירתו לתובעת לבין בדיקתו לאחר ההחזרה פגיעות בצבע ובמעטפת החיצונית של הפגושים.

הפגמים שהיו ברכב קודם להשכרה היו מצומצמים יחסית ולא מנעו את השכרתו במראה ייצוגי סביר. לעומת זאת, הפגיעות שנוספו הן מן הסוג שחברת השכרת רכב נוהגת באופן סביר לתקן לפני המשך השכרתו.

אנו ערים לכך שבעל רכב פרטי בן מספר שנים, ובוודאי רכב שנסע מרחק ניכר, עשוי לבחור שלא לתקן כל שריטה ופגיעת צבע, ולכן יתכן שבמקרה של פגיעה כזו ברכב פרטי, נכון היה לשום ולהעריך את ירידת הערך למחיר הגלובלי של המכונית בשוק הרכבים המשומשים. אולם הרכב שלפנינו אינו מוחזק לצורך שימוש פרטי בלבד אלא כנכס עסקי המיועד להשכרה חוזרת. במצב כזה יש חשיבות ממשית למראהו החיצוני, והערכת הצורך בתיקון אינה נעשית רק לפי השאלה אם ניתן להמשיך לנסוע ברכב מבחינה מכנית.

קביעה זו גם מתיישבת עם ההסכם, הקובע שהערכת הנזקים תהיה לפי עלות התיקון, ולא לפי ירידת הערך.

לפיכך אנו דוחים את האפשרות שלפיה לא נוסף לרכב כל נזק בר־משמעות בתקופת השכירות.

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

ו. מתי נגרם הנזק

1. תחומי אחריותה של התובעת

הצדדים אינם חלוקים על כך שהתובעת אחראית לנזק שנגרם לרכב כל עוד היה הרכב ברשותה, ובכלל זה נזק שנגרם בידי צד שלישי באותה תקופה. מנגד, הוסכם כי לאחר שהרכב הוחזר למקום שנקבע על ידי הנתבעת והסתיימה תקופת השכירות, התובעת אינה אחראית לנזק חדש שייגרם לאחר מכן על ידי צד שלישי.

לפיכך השאלה היא עובדתית: האם הנזקים שאנו רואים בתמונות נגרמו קודם להחזרה או לאחריה?

2. הסרטון ממצלמות האבטחה ודין "אין רואה"

בדיון טענה הנתבעת כי כבר בעת החזרת הרכב ניתן היה להבחין בנזקים. לדבריה, לאחר שהתעוררה המחלוקת בינה לבין התובעת, היא עיינה בסרטון ממצלמות האבטחה של החניון, ואף הציגה אותו לתובעת, ובסרטון ניתן היה לראות שהנזקים היו קיימים כבר בשעה שבה התובעת החזירה את הרכב. התובעת חלקה על כך וטענה כי מן הסרטון שהוצג לה לא ניתן היה להבחין בבירור בנזקים.

אילו היה הסרטון לפנינו, והוא היה מלמד בבירור על מצב הפגושים בעת ההחזרה, היה בכך כדי להכריע במידה רבה את המחלוקת העובדתית שבין הצדדים. אלא שכאשר ביקשנו מן הנתבעת להציג לנו את הסרטון, נאמר לנו כי הוא אינו מצוי עוד בידיה ולא ניתן להגישו.

התלבטנו האם יש להחיל בנסיבות אלה את דינו של איסי בן יהודה.

נאמר בתורה ביחס לשומר: "**אין רואה – שבועת ה' תהיה בין שניהם**". מכאן דרש איסי בן יהודה: "**הא יש רואה – יביא ראיה ויפטר**" (בבא מציעא פג ע"א). משמעות הדברים היא שכאשר בעל דין טוען טענה אשר לפי נסיבות העניין ניתן ומצופה להוכיחה באמצעות ראיה זמינה, אין הוא רשאי להסתפק באמצעי ההוכחה שהיה עומד לו אילו לא הייתה ראיה בנמצא. וכפי שמובא בגמרא שם:

> **"ההוא גברא דהוה קא מעבר חביתא דחמרא בריסתקא דמחוזא ותברה בזיזא דמחוזא אתא לקמיה דרבא א"ל ריסתקא דמחוזא שכיחי בה אינשי זיל אייתי ראיה ואיפטר א"ל רב יוסף בריה כמאן כאיסי א"ל אין כאיסי וסבירא לן כוותיה ההוא גברא דא"ל לחבריה זיל זבין לי ארבע מאה דני חמרא אזל זבן ליה לסוף אתא לקמיה א"ל זביני לך ארבע מאה דני חמרא ותקיפו להו אתא לקמיה דרבא א"ל ארבע מאה דני חמרא תקיפי קלא אית לה למילתא זיל אייתי ראיה דמעיקרא כי מזבנת להו חמרא מעליא הוה ואיפטר א"ל רב יוסף בריה כמאן כאיסי א"ל אין כאיסי וסבירא לן כוותיה"**

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780
Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

כך נפסק גם להלכה בשולחן ערוך חו"מ רצד, ב, שבמקום שיש עדים מצויים על השומר להביא ראיה לדבריו, ואם אינו מביאה אין הוא נפטר בדרך הרגילה. עיקרון זה אינו מוגבל דווקא לעדות של עדים, אלא הוא נכון גם למקרה בו צפוי היה שיהיו ראיות: במקום שבו לפי טיב האירוע צפוי היה שניתן יהיה להציג ראיה, יש משמעות לכך שבעל הדין אינו מציג אותה. כך מסביר בדברי שאול את דברי הרמב"ם (הל' עדות פ"ג הי"ב): "**כל מי שיש לו ראיה בעדים מטפל בעדים עד שיביאם לבית דין**":

> **"לכאורה לא נודע כוונת רבינו דלאיזה צורך הקדים זאת פשיטא דאם יש לו עדים יביא עדים. והנראה בזה דרבינו כוון למה דאמרו בב"מ דף פ"ג איסי בן יהודה אומר אין רואה שבועת ד' תהיה בין שניהם הא יש רואה יביא ראיה ויפטר...ולפ"ז חידש רבינו דאין חילוק בין שומרין לשאר דברים בכל מקום שיש ראיה צריך להביא ראיה ואינו נפטר לא בשבועה ולא במגו והוא מוכרח לטפל ולהביאם לבי"ד".**

בענייננו טענה הנתבעת עצמה כי הייתה בידיה ראיה ישירה, אשר לדבריה הכריעה את השאלה שבמחלוקת: סרטון שבו נראים הנזקים כבר בעת החזרת הרכב. לכאורה, היה מקום לומר כי משבחרה הנתבעת לבסס את טענתה על סרטון כזה, ומשלא הציגה אותו לבסוף, אין לאפשר לה לחזור ולהסתמך רק על כללי המוחזקות, על הספק בדיני השומרים, או על אומדנות כאלו ואחרות. יתר על כן, ניתן היה לראות באי-הצגת הסרטון ראיה הפועלת לחובתה, ולומר שאילו הסרטון אכן היה מוכיח את אשר נטען לגביו, מסתבר שהיה נשמר ומוגש לנו.

אולם לאחר העיון החלטנו שמסקנה זו אינה נכונה במקרה שלפנינו.

הטעם לכך הוא שקיים ספק ממשי אם הסרטון, גם אילו היה נשמר, היה מסוגל להוכיח את הנקודה השנויה במחלוקת. אין מדובר בנזק גס שניתן לזהותו מכל צילום ובכל איכות. המחלוקת נוגעת בין היתר לפגיעות בצבע הפגושים. כדי לקבוע על סמך צילום כי פגיעה כזו הייתה קיימת כבר בזמן מסוים, נדרשת תמונה חדה דיה, מזווית מתאימה, ובתנאי תאורה המאפשרים להבחין בין פגם ממשי בצבע לבין צל, השתקפות או שינוי בגוון. הנסיון מלמד כי לעיתים רבות, מצלמות אבטחה מספקות תמונה שאיננה צבעונית ואיננה חדה דייה כדי להבחין בפרטים.

בהקשר זה יש משמעות לדברי הטור בחושן משפט סימן רצד בשם הרמ"ה, שהחובה להביא ראיה במקום שיש רואים נאמרה בדבר ש"שלטא ביה עינא"; אולם בדבר דק שאין דרכם של הרואים להבחין בו, אין עצם קיומם של רואים מחייבת להעמיד את בירור הדין על אותה ראיה דווקא. וכן פסק השו"ע שם סעיף ג:

> **"זה שאמרנו שבמקום שיש עדים מצוים אם לא הביא עדים שיעידו כדבריו ישלם, הני מילי במידי דשלטא ביה עינא כגון מעביר חבית בשוק וכיוצא בו, אבל מילתא דעביד דמתרמי דלא שלטא ביה עינא, כגון מאן דנקט חפצא בידיה דאפשר שאע"פ שרבים מצויים שם ליתרע אונסא ולא ירגישו בו בני אדם – דינו כמקום שאין עדים מצוים"**

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

בענייננו לא צפינו בסרטון, ואף לא הונחה בפנינו תשתית המאפשרת לקבוע מה הייתה איכות הצילום, אם היה צבעוני, מה הייתה זווית המצלמה, מה היה המרחק מן הרכב ומה היו תנאי התאורה בשעת ההחזרה. ממילא, איננו יכולים לקבוע שסרטון מצלמת האבטחה היה בגדר ראיה חותכת, או אפילו ראיה טובה דיה, לפגיעות הצבע שבמחלוקת.

משכך, העובדה שהנתבעת לא שמרה את הסרטון מעוררת קושי, אך אין בה לבדה כדי להקים אומדנא שהסרטון סתר את גרסתה, או כי היא נמנעה במכוון מהצגת ראיה הפועלת לחובתה. אין לפנינו בסיס מספיק להחיל במקרה זה את דינו של איסי בן יהודה באופן שיהפוך את אי-הצגת הסרטון לראיה מכרעת לטובת התובעת.

לפיכך אנו חוזרים לכללי ההכרעה הרגילים ולמכלול הראיות והנסיבות שבתיק.

3. נסיבות החניה

התובעת העלתה אפשרות שהרכב הוחזר תקין, ונפגע בידי אדם אחר במהלך הלילה.

בחנו אפשרות זו, אולם לדעתנו היא אינה מסתברת.

הנתבעת הסבירה את מבנה החניון ואת אופן החניית הרכב, ואף הוגשו לנו תמונות של אזור החניה. מן החומר שהוצג עולה שהרכב חנה באופן שבו אחד מצדי החניה פונה אל קיר. בנסיבות אלה לא ניתן להסביר את מכלול הפגיעות בכך שרכב אחר שחלף במקום פגע ברכב לאחר ההחזרה.

לכך יש לצרף שמדובר בשני מוקדי פגיעה, קדמי ואחורי. האפשרות שבפרק הזמן המצומצם שבין החזרת הרכב בלילה, לבין בדיקתו למחרת בבוקר נגרמו לו במקרה שתי פגיעות שונות המתיישבות עם הנזקים שנמצאו, אינה האפשרות הסבירה יותר.

נציג הנתבעת טען גם כי מערכת ה- GPS מלמדת שהרכב לא נסע מרגע ההחזרה ועד הבוקר, וכי אזור החניה שבו הועמד הרכב אינו משמש את כלל דיירי הבניין. נתונים אלה אינם ראיה עצמאית מכרעת, אך הם מצטרפים למכלול הראיות.

4. טענת התובעת שהרכב הוחזר ללא נזק

התובעת טענה בפנינו בתוקף כי היא לא גרמה לנזקים ברכב בזמן שנהגה בו: "**אני השכרתי ממנו רכב, לא עשיתי תאונה, לא פגעתי ברכב, לא הרגשתי שום מכה או פגיעה במהלך הנסיעה. אני החזרתי את הרכב לפי הוראותיו...**". בנוסף, התובעת טענה כי מתוך סרטון מצלמת האבטחה של החניון, אשר צילם את הרכב בעת שהוחזר, אי אפשר לזהות פגיעות ברכב: "**<u>נציג התובעת</u>: אני הראיתי לך את זה. הראיתי לך את זה במצלמות שכבר הגעת, שהנזק קיים. שהגעת פה עם הנזק. <u>נתבעת</u>: לא ראו שהנזק קיים**".

אין בידינו לקבל טענה זו כעדות ודאית על מצבו של הרכב בעת ההחזרה.

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

ראשית, התובעת לא טענה כי ערכה לפני ההחזרה בדיקה מסודרת של שני הפגושים ושל כל חלקי הרכב. עיקר דבריה היה, שלא אירעה תאונה שהיא חשה בה ושלא ידוע לה שהיא גרמה לפגיעה. אולם, היא איננה יכולה לשלול את האפשרות שהרכב ניזוק ע"י נהג אחר, בזמן שהיא לא נהגה ברכב.

שנית, במהלך הדיון טענה התובעת, בהסתמך על התמונות שלפני ההשכרה, כי ניתן לראות בהן פגיעות בפגוש הקדמי שכבר היו קיימות כאשר קיבלה את הרכב. לאחר בדיקה מדוקדקת של התמונות, קיבלנו את טענת הנתבעת שלא מדובר בפגיעה בפגוש, אלא השתקפות על פני המשטח המלוטש של הפגוש. טענותיה של התובעת עצמה מלמדות אפוא שהיא לא הייתה מודעת באופן מדויק לכל הפגמים ברכב, לא בזמן שקיבלה אותו ולא בזמן שהחזירה אותו.

אין אנו קובעים בשל כך שהתובעת מסרה ביודעין עדות שאינה אמת. המסקנה מצומצמת יותר: אין לקבל את מידת הוודאות שבה נוסחה טענתה בדבר מצב הרכב ברגע ההחזרה.

על פניו, במחלוקת שבין התובעת לנתבעת, נחשבת התובעת לשוכר, שדינו כ"שומר שכר", וכדי להיפטר בטענה שהנזק לא נגרם כשהרכב היה באחריותה – היה עליה לכל הפחות להישבע שבועת השומרים. לאור המסקנה שהגענו אליה לעיל, שהנתבעת לא באמת ידעה מה היה מצב הרכב כשהוחזר, קשה לומר שהיה באפשרותה להישבע על כך, ויחול כאן הכלל "מתוך שאינו יכול להישבע – משלם" (כמו בדין 'חמישין ידענא וחמישין לא ידענא', שבועות מז ע"ב; רמב"ם טוען ונטען ד, ח).

אולם, לאחר העיון, לא חלה כאן "שבועת השומרים". משום ששבועה זו חלה כאשר ברור שנגרם נזק בזמן שבו הפקדון היה בידי השומר, אלא שלשומר עומדת טענת פטור, כגון שהפקדון נגנב או אבד (בשומר חינם) או שהפקדון נאנס (בשומר שכר). אולם כאשר הספק הוא האם הנזק נגרם במהלך תקופת השמירה או שהוא נגרם לאחריה – אין בכך שבועת השומרים שהיא שבועה דאורייתא, אלא שבועה דרבנן בלבד. כך עולה מתוך דברי השולחן ערוך (חושן משפט רצו, ד):

> **"בא להחזיר לו פקדונו, וא"ל המפקיד:... שלם היה ושברתו...; ובעל הבית אומר: זהו שהפקדת בעצמך וזה שנתת אתה נוטל – הרי השומר נשבע היסת כשאר כל הנשבעין, שאין כל שומר נשבע שבועת השומרים האמורה בתורה אלא בזמן שמודה בעצמו על פקדון כמו שאמר המפקיד, אלא שטוען שנגנב או אבד או נשבר..."**

מכיון שיש כאן רק שבועת היסת, אין דין "מתוך שאינו יכול להישבע משלם" נוהג כאן, מפני שדין זה אינו אלא בשבועות דאורייתא (ועיינו עוד בפתחי חושן פקדון ושאלה פרק ח סעיף ג', ובהערה (ז) שם).

למרות זאת, אנו סבורים שהנתבעת אחראית על הנזקים לרכב מהטעמים הבאים:

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

(א) אומדן הדעת הוא, ששוכר רכב המחזיר את הרכב השכור בלילה בזמן שחברת ההשכרה סגורה, מקבל על עצמו שהחברה תבדוק שהרכב הוחזר במצב תקין בבוקר שלמחרת, ושהיא תחייב אותו על נזקים שיימצאו ברכב.

(ב) אי אפשר להטיל את האחריות לנזקים שנתגלו למחרת ההחזרה על חברת ההשכרה, כי מציאות זו תוביל לכך שכל שוכר-רכב שגרם לנזק או לתאונה, יחזיר את הרכב בערב בשעה שחברת ההשכרה סגורה, ויטען שעל חברת ההשכרה להוכיח שהנזקים נגרמו לרכב כשהיא ברשותו.

(ג) שוכר-רכב שמחזיר את הרכב בערב, וחושש שהרכב יינזק בזמן שהוא בחניון של חברת ההשכרה – יכול לצלם את הרכב בזמן ההחזרה. אם הוא לא עשה כן – הדבר מלמד שהוא נותן אמון בבדיקה שתבצע חברת ההשכרה בבוקר. יותר מסתבר להטיל על השוכר את האחריות לצלם את הרכב כשהוא מחזיר אותו, מאשר לחייב את חברת ההשכרה לרשת את החניון שלה במצלמות שיצלמו את הרכבים מכל זווית.

(ד) במקרה שלפנינו ישנה אומדנה ספציפית שהרכב ניזוק כשהוא היה ברשות התובעת, שהרי הנזקים שנגרמו לו מלפנים ומאחור אינם מתאימים לדפוס של פגיעה במהלך הלילה בו הרכב חנה בחניון של חברת ההשכרה, כשאחד מצדדיו פונה כלפי הקיר.

(ה) הנתבעת מוחזקת בכספים שהיא גבתה מהתובעת (נציין כי לפי הרמב"ן (ב"מ צז:) ונ"י (שם נו. בדפי הרי"ף) המקרה דנן מוגדר כ'איני יודע אם פרעתיך', כיון שחיובי השומרים מוגדרים כחוב ברור להשיב את הפקדון כבר מתחילת קבלת הפקדון. במקרה זה, כאשר המשכיר טוען ברי שהנזק קרה בשעת השכירות, והשוכר טוען שמא – חייב לשלם אפילו היה מוחזק בכסף. אך גם לשיטות החולקות, ומגדירות ויכוח זה כ'איני יודע אם נתחייבתי' (וכן פשטות השו"ע חו"מ סי' שמ"ד סע' ד) – הדין הוא המוציא מחבירו עליו הראיה, וכאמור כאן התובעת היא המוציאה).

לסיכום, אנו מקבלים את טענת הנתבעת, שהתובעת אחראית לנזקים שנגרמו לרכב.

ז. שיעור הנזק והמשמעות של אי-הוכחת התיקון

1. הוראת ההסכם

בהסכם השכירות קבעו הצדדים את אופן חישוב חיובה של התובעת במקרה של נזק. בהסכם נכתב, בסעיפים המגבילים את חבות השוכר לתקרת ההשתתפות העצמית: **"ישא השוכר בעלות התיקון נזק בפועל"**.

מלשון זו עולה כי קיימת זיקה בין החיוב לבין עלות התיקון בפועל. סעיף זה נועד להגדיר שאין די בנזק כלשהו כדי לקבוע באופן אוטומטי שהשוכר ישא במלוא דמי ההשתתפות עצמית, אלא על השוכר לשלם לפי הנזק בפועל. ממילא לא די לנתבעת להראות מה יכול היה מוסד כלשהו לגבות עבור תיקון מקסימלי, או מהי העלות

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

התיאורטית של החלפת מכלולים שלמים (שזו העלות שאליה התייחסה השומה של השמאי מטעם הנתבעת). יש משמעות ממשית לשאלה מה היה התיקון הנדרש ומהי עלותו הריאלית.

זו הייתה הסיבה שבדיון הורינו לנתבעת להמציא קבלות מן המוסך.

2. חוות דעת השמאי אינה מוכיחה את הסכום שנגבה

הנתבעת הציגה חוות דעת שמאי שממנה ביקשה ללמוד כי הנזק עולה על 8,000 ש״ח.

אין בידינו לקבל מסקנה זו.

ראשית, במהלך הדיון התברר שחוות הדעת כוללת נזקים שהיו ברכב עוד קודם להשכרה, ובכללם פנס הערפל ופס הניקל. נציג הנתבעת הודה כי אין לחייב את התובעת בפריטים אלה. נמצא שהסכום הכולל שבחוות הדעת אינו יכול לשמש בסיס לחיוב.

שנית, חוות הדעת כוללת עלויות של החלפת חלקים. לא הוצגה בפנינו ראיה מספקת לכך שהיה צורך להחליף את מלוא החלקים שתומחרו, במקום לבצע תיקון פח וצבע, שעלותם נמוכה באופן משמעותי.

שלישית, חוות דעת שמאי היא הערכה של עלות תיקון אפשרית; היא אינה קבלה על תשלום שבוצע. כאשר ההסכם עצמו מפנה לעלות בפועל, ההבחנה בין השתיים מקבלת משנה חשיבות.

3. אי-הצגת הקבלות

בדיון ביקשנו מן הנתבעת להמציא קבלות בגין התיקון. נציג הנתבעת אמר כי הקבלות מצויות אצל הנהלת החשבונות, אך לאחר מכן נטען שהמוסך שבו בוצע התיקון נסגר ושקשה להשיג את המסמכים.

הבהרנו לנתבעת כי סגירת המוסך אינה מסבירה מדוע אין אפשרות לקבל את המסמכים מהנהלת החשבונות שלה עצמה, מקום שבו לדבריה הם הועברו לשם. למרות זאת, הקבלות לא הוגשו.

לאחר שחלף המועד שניתן להגשתן, ניתנה לנתבעת אפשרות נוספת ומקלה בהרבה: לא התבקש עוד בהכרח מסמך חשבונאי המוכיח את המחיר, אלא ראיה לעצם העובדה שהרכב תוקן. ואכן, בתאריך כט מנחם אב 13/08/2026 הגישה הנתבעת צילומים של הרכב, בהם ניתן לראות כי השריטות וקילופי הצבע אינם.

4. בעל דין הנמנע מלהשיב ולבסס טענה שבידו להוכיחה

בשו״ת הרא״ש, כלל קז סימן ו, נדון מקרה שבו בעל דין העלה טענה עובדתית, אך כאשר הדיינים ביקשו לברר את פרטיה באמצעות שאלות פשוטות – מתי נעשה הדבר, באיזה אופן, בפני מי וכיוצא בזה – הוא חזר והשיב שאינו חייב להשיב או שאינו זוכר.

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח׳ ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל׳ 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע״ר מס׳ 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

הרא"ש ראה בהתנהלות זו חלק מן הראיות לבחינת אמיתות הטענה. הוא כתב שבדין הנראה מרומה על הדיין לחקור ולדרוש כדי "להוציא הדין לאמתו", וכאשר בעל הדין נמנע ממתן תשובות מפני שהתשובות עלולות לחשוף את חוסר האמת שבטענתו, רשאי הדיין להסיק מכך מסקנה לחובתו. בלשונו,

> **"כשהנתבע טוען ברמאות... בעי דרישה וחקירה וצריך הנתבע להשיב על כל מה שישאל הדיין, ואם אינו רוצה להשיב לדיין ומכסה ומעלים דבריו ומשיב תשובות גנובות כדי שלא יוכל הדיין לעמוד על אמתת הדין - מה יעשה הדיין?... ועל זה ועל כיוצא בזה נאמר אין לו לדיין אלא מה שעיניו רואות. וכיון שנראה לדיין שאם היה זה משיב על שאלותיו היה הדבר מתברר ומחמת שלא יתברר הוא כובש דבריו, ויעשה הדיין כאלו השיב ונתברר שקרו ויחייבנו מאומד הדעת אעפ"י שאינו יכול לברר שקרו בביאור ובפירוש, מאחר שהעדר הביאור בא מחמת רמאותו שאינו רוצה להשיב על חקירות ודרישות כדי שיתברר שקרו. אומדנא דמוכח הוא, ורשאי דיין מומחה לדון באומדנא דמוכח כזה ואין זה נקרא דברים שבלב מאחר שהיא סברא מוכחת"**

דהיינו, כאשר בעל הדין "מכסה ומעלים דבריו ומשיב תשובות גנובות", ניתן בנסיבות המתאימות לראות בהימנעות עצמה אומדנא מוכחת לרעתו.

לדבריו, במקרה שבו בעל הדין יכול היה לאפשר את בירור האמת והוא עצמו מונע את הבירור, אין לאפשר לו ליהנות מכך שהדבר נשאר בלתי מוכח. עיקרון זה נפסק בשולחן ערוך (חושן משפט סי' טו), כי כאשר נראה לדיין שהדין מרומה עליו להרבות בחקירה ודרישה ולא להסתפק בצורה החיצונית של הטענות.

אין אנו קובעים כי כל אי-המצאת מסמך היא כשלעצמה הוכחה לשקר. לעיתים מסמך אכן אובד, ולעיתים קיימת מניעה ממשית להשיגו. אף אין אנו מבססים את פסק הדין על קביעה אישית בדבר מהימנותו הכללית של נציג הנתבעת.

אולם בענייננו אין מדובר במסמך יחיד שאבד: הנתבעת טענה תחילה שהרכב תוקן וכי סכום התיקון מצדיק את הסכום שהיא גבתה באמצעות חברת האשראי. כאשר נתבקשה להציג קבלות, נאמר שהמוסך נסגר. כאשר הובהר שהקבלות, לפי דברי הנציג עצמו, אמורות להיות אצל הנהלת החשבונות של הנתבעת, הן לא הוצגו. די היה בכך כדי לבסס את החשד שהנתבעת לא ביצעה תיקון בסכום הנטען.

מדובר בראיות הנוגעות לליבת הטענה, שהן מטבען בשליטת הנתבעת ושניתן היה לצפות כי אם הטענה נכונה יהיה קל יחסית להציג לפחות אחת מהן. **הצטברות הדברים מביאה אותנו לקבוע כי אין לקבל את טענת הנתבעת שלפיה הוציאה בפועל את הסכום שעל בסיסו בוצעה הגבייה. הנתבעת לא הצליחה להוכיח את הטענה כי בוצעה החלפה של כלל החלקים שעליהם הצביע דו"ח השמאי או כי הנתבעת נשאה בעלות הקרובה לסך של 8,000 ₪.**

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
Tel 02-5371485 טל' Fax 02-5379626 פקס beitdin@eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

5. אומדן התיקון הסביר

לאחר שבחנו את התמונות ואת רכיבי חוות דעת השמאי, אנו סבורים שהתיקון הרלוונטי הוא בעיקר תיקון מקומי של פגיעות הצבע והפח, ולא החלפת מכלולי הפגושים.

החומר שהוצג בפנינו מצביע על כך שחוות דעת השמאי עצמה הפרידה בין עבודות צבע ועבודות פחחות לבין החלפת חלקים.

בנסיבות אלה, ומתוך היכרות דייני בית הדין עם עלויות ממוצעות של תיקוני צבע ופח, אנו אומדים את הנזק בסך 1,500 ₪. סכום זה אינו "קנס" לנתבעת בשל התנהלותה, ואף אינו מבוסס על הנחה שאין לה כל זכות לפיצוי. הוא משקף את ההבחנה שבין עצם קיומו של נזק מוכח, שאותו על התובעת לשאת, לבין טענה לעלות תיקון גבוהה שלא הוכחה ואף נחלשה באופן משמעותי עקב אי-הצגת הראיות שהיו אמורות לתמוך בה.

יש לציין, שהן על פי ההלכה והן על פי הסכם הבוררות עליו חתמו הצדדים, עומדת לבית הדין הסמכות להכריע את הדין בדרך של פשרה. פשרה אינה דווקא בהסכמה של שני הצדדים, אלא גם במציאות בה ישנן ספקות או שאלות שההכרעה בהן אינה יכולה להיות מדויקת, מסיבות שונות, כמו במקרה דנן. הכרעתנו זאת מבוססת בין השאר על סמכות זאת.

ח. הוצאות משפט

ככלל, אנו נוהגים לחלק את אגרת בית הדין בין הצדדים שווה בשווה, ולא לחייב בהוצאות נוספות בעל דין שניהל את ההליך באופן סביר והגון. במקרה שלפנינו החלטנו שחלוקת האגרה לא תהיה שווה בשווה.

הנתבעת גבתה סכום הגדול פי כמה מן הסכום שקבענו כי הייתה זכאית לו. היא הסתמכה על חוות דעת שכללה גם נזקים שהיו קיימים קודם להשכרה, כפי שהודה נציגה בדיון, ולא ביססה את טענתה בדבר עלות התיקון למרות הוראות חוזרות לעשות כן. לגבי עלות התיקון, הנתבעת השיבה תשובות מתחמקות. גם הראיה על עצם התיקון הוגשה באיחור משמעותי. מחדלים אלה האריכו את ההליך והקשו על בירורו.

למסקנתנו, יש להטיל את מלא התשלום של אגרת בית הדין על הנתבעת, אך לא לחייב בהוצאות משפט נוספות. לפיכך, על הנתבעת לשלם לתובעת 1,000 ₪ עבור אגרת בית הדין.

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780
Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

י. החלטות

1. הנתבעת חייבת לשלם לתובעת סך של 6,500 ₪ עבור כספים שהיא גבתה שלא כדין בגין הנזקים לרכב.
2. בנוסף, הנתבעת חייבת לשלם לתובעת 1,000 ₪ עבור אגרת בית הדין.
3. סך הכל, חייבת הנתבעת לשלם לתובעת 7,500 ₪.
4. התשלום יתבצע בתוך 35 ימים מהמועד הנקוב על פסק הדין.
5. ניתן להגיש ערעור על פסק דין זה בתוך 30 יום מהמועד הנקוב עליו.

פסק הדין ניתן בתאריך ה' באלול תשפ"ו 18 באוג' 2026

והאמת והשלום אהבו

_____	_____	_____
הרב אבי קלמנטינובסקי, דיין	הרב אהרן פלדמן, אב"ד	הרב שגיא מזוז, דיין

Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **משרד ראשי:** רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois